

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р *Валентина Илиева Станева*;
ВТУ „Тодор Каблешков“ – София, Факултет „Транспортен мениджмънт“;
Професионално направление 3.8. „Икономика“;
Научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност *„Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“* Професионално направление 3.8. *Икономика* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Симеон Любомиров Григоров*
Тема на дисертационния труд: **„СЪВРЕМЕННИ ФУНДАМЕНТИ ПРИ ОТЧЕТНОСТТА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛИТЕ“**
“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1135/07.04.2025 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра *„Счетоводство и анализ“*, Финансово-счетоводен факултет на УНСС по научна специалност *„Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“*, Професионално направление 3.8. *Икономика* съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 1014/29.03.2018 г.

Обучението е осъществено в задочна форма, субсидирано от държавата, през периода 12.03.2018 г. до 12.03.2025 г. Първоначалният срок на обучение в докторантура е от 12.03.2018 г. до 12.03.2022 г., след което е удължен до 12.03.2023 г. със Заповед на Ректора на УНСС № 382/25.02.2022 г. Срокът е прекъснат поради настъпили семейни причини

за периода 01.02.2023 г. до 01.02.2024 г. със Заповед на Ректора на УНСС № 39/13.01.2023 г., прекъснат в следствие с още една година до 01.02.2025 г. със Заповед на Ректора на УНСС № 768/19.03.2024 г. Отчислен е със Заповед на Ректора на УНСС № 1163/10.04.2025 г. с право на защита на дисертационен труд в срок до 12.03.2027 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е структуриран логично и в съответствие със съдържанието в увод, три глави, заключение и библиография с общ обем от 217 страници, от които 191 страници основен текст, 19 страници списък на използваните литературни и информационни източници, 2 страници списък с използваните съкращения, 2 страници списък на таблиците и на фигурите и 7 страници приложения. Включва увод, три глави, заключение, използвани общо 201 източника, от които 62 източника на кирилица, 97 източника на латиница и 42 нормативни източника и 2 приложения. Литературните източници са използвани и цитирани добросъвестно и коректно. Трудът е написан в съответствие с действащите нормативни актове и счетоводни стандарти, с отразени последни изменения към 31.12.2024 г. Приложена е Декларация за достоверност и оригиналност. Преводът от чуждоезичните източници е извършен самостоятелно от автора. Изложението на дисертационният труд е съставено от три, относително съразмерни по обем глави, които отговарят на изискванията за дисертационен труд.

Темата на дисертационният труд е интересна и актуална от гледна точка на теорията и практиката на счетоводството, в т. ч съвременните проблеми, свързани с отчитането при застрахователите. Интерес представлява проучването и извеждането на ключовите предизвикателства пред застрахователите, с оглед на тяхната роля като съставители на финансови отчети и като потребители на информация от отчетите за устойчивостта в качеството им на институционални инвеститори.

Предмет на изследването са съвременните фундаменти на отчетността на застрахователите, с фокус върху отчитането на устойчивостта, като съвременна актуална тема.

Обект на изследването са особеностите, предизвикателствата и възможностите, които са породени от изискванията на съвременната отчетност в качеството ѝ на важна функция на управление в системата за управление на застрахователите, на финансовото им състояние и на тяхната финансова стабилност.

Изследователската теза, защитавана в изследването е, че съществуват резерви и неизползвани възможности за разширяване и усъвършенстване на съдържанието на регулациите, свързани с отчитането на устойчивостта.

Целта на изследването е да се проучат аспектите на съвременните фундаменти на отчетността на застрахователите (с фокус върху устойчивостта) и на тази база да се разкрият предизвикателствата за създаване на модел „Пътна карта за отчитане на устойчивостта на застрахователите“, апробиран емпирично.

Задачите на изследването са:

- 1. Да се представят съвременните фундаменти за финансова и нефинансова отчетност на застрахователите като се изведат и систематизират критерии за създаване, отчитане и оповестяване на информацията за устойчивостта на застрахователите в качеството им на създатели на финансови отчети и в ролята им на институционални инвеститори.*
- 2. Да се изведат цели и разработят показатели за измерване на устойчивостта на застрахователите.*
- 3. Да се създаде и апробира емпирично модел „Пътна карта за отчитане на устойчивостта на застрахователите“.*
- 4. Да се дадат насоки за усъвършенстване на докладването на устойчивостта на застрахователите на базата на получените резултати от емпиричното изследване за приложението на модела „Пътна карта за отчитане на устойчивостта на застрахователите“ сред застрахователите.*

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд е посветен на актуален и значим проблем, свързан с изследване на съвременните фундаменти на отчетността на застрахователите, с фокус върху отчитането на устойчивостта, чието решаване е предложено в самостоятелно научно изследване.

Основната цел и задачите на изследването са ясно и точно формулирани, в съответствие с дефинирания проблем, свързан с усъвършенстване на регулациите, свързани с отчитането на устойчивостта в областта на застраховането, подбрани сполучливо по обхват и съдържание. Изборът на обект и предмет на изследване са подбрани коректно с оглед на подходящо избраното съотношение между конкретност на изследването и абстракция на изводите.

Формулираната изследователска теза е аргументирана чрез резултатите от предлаганите и анализирани два нови счетоводни

модела за отчитане на екологичния и управленския аспект на устойчивостта, допълнени с разработен и тестван емпирично модел „Пътна карта за отчитане на устойчивостта на застрахователите“. Разработени и предложени са препоръки за повишаване на ефективността на отчитане на устойчивостта на застрахователите.

Извършена е значителна по обем и съдържание изследователска работа, лично дело на докторанта, като не се забелязва плагиатство, което се подкрепя и от коректно използваните литературни, нормативни и информационни източници. Това показва задълбочено познаване на теорията и практиката в изследваните области от автора.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Подкрепям научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд на докторанта, както са формулирани в автореферата към труда.

1. Теоретико-методологични приноси:

- представени са съвременните фундаменти за финансова и нефинансова отчетност на застрахователите, като са изведени и систематизирани критерии за създаване, отчитане и оповестяване на информация за устойчивостта на застрахователите в ролята им на създатели на финансови отчети и в ролята им на институционални инвеститори.

- разработени са цели и показатели за измерване на устойчивостта на застрахователите

2. Приложни приноси:

- разработен и предложен е модел „Пътна карта за отчитане на устойчивостта на застрахователите“.

- на базата на получените резултати от емпиричното изследване за приложението на модела „Пътна карта за отчитане на устойчивостта на застрахователите“ са разработени и предложени препоръки за повишаване ефективността на отчитане на устойчивостта на застрахователите.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил 7 публикации по темата на дисертацията, които са свързани с различни нейни аспекти, публикувани в научни трудове на УНСС, включително и в международни научни конференции, проведени в страната в периода 2019 – 2025 г.

Всички публикации са коректно посочени в автореферата към дисертационния труд. Те съдържат значими резултати от проведеното научно изследване и са конкретно доказателство, че дисертационния труд е успешно апробиран в счетоводната теория и практика.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът към дисертационния труд е в обем от 74 страници, ясно структуриран и подготвен в съответствие с общоприетите изисквания, като отговаря на съдържанието на изследването, представено в труда.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към дисертационния труд на докторант **Симеон Любомиров Григоров** нямам критични бележки. Препоръката ми към докторанта е да публикува дисертационния си труд като книга. Ползата ще е за аудиторията, интересуваща се от проблемите на отчетността при застрахователите, както и да продължи своите научни изследвания в предметната област.

8. Заключение

Въз основа на гореизложеното за дисертационния труд **„Съвременни фундаменти при отчетността на застрахователите“** на **Симеон Любомиров Григоров** считам, че той съдържа научни и научно приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (чл. 27 ал. 1 изр. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 92, ал. 1, т. 1 от ПУД на УНСС).

Давам **положителна оценка** на дисертационния труд и предлагам на уважаемите членове на научното жури **да присъди образователната и научна степен „доктор“** на **Симеон Любомиров Григоров** в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3.8. Икономика; научна специалност **„Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“**.

16.05.2025 г.
гр. София

Член на научното жури:
(проф. д-р Валентина Станева)